

**ZAMONAVIY ILM-FAN YANGILIKLARI VA ULARNING INSON
HAYOTIDAGI AHAMIYATI.**

Ma'murova Sevinch Shuhratovna

Buxoro Davlat Texnika Universiteti

Xizmat ko'rsatish va raqamlashtirish fakulteti

Iqtisodiyot va menejment kafedrası talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ilm-fan yangiliklari va ularning inson hayotidagi ahamiyati sun'iy intellekt misolida yoritilgan. Unda sun'iy intellektning axborot texnologiyalari, tibbiyot, ta'lim hamda sanoat sohalarida qo'llanilishi va uning inson mehnatini yengillashtirishdagi o'rni haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, sun'iy intellektning vaqtni tejash, ish samaradorligini oshirish va hayot sifatini yaxshilashdagi ahamiyati ochib berilgan. Maqola yakunida sun'iy intellekt kelajak taraqqiyotining muhim omillaridan biri ekanligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, zamonaviy ilm-fan, texnologiya, axborot texnologiyalari, tibbiyot, ta'lim, sanoat, innovatsiya, robototexnika, taraqqiyot, raqamli texnologiyalar.

Hozirgi kunda dunyoda ilm-fan va texnologiyalar juda tez rivojlanib bormoqda. Har kuni yangi kashfiyotlar qilinmoqda, yangi dasturlar yaratilmoqda va yangi texnik qurilmalar ishlab chiqilmoqda. Bu yangiliklar inson hayotini yengillashtirish, vaqtni tejash va ish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Zamonaviy ilm-fan yutuqlari tufayli insoniyat ilgari bajarish qiyin bo'lgan ko'plab ishlarni hozir osonlik bilan amalga oshirmoqda. So'nggi yillarda eng muhim ilmiy yutuqlardan biri bu sun'iy intellekt texnologiyasidir. Sun'iy intellekt kompyuterlarning inson kabi fikrlashi, o'rganishi va qaror qabul qilishiga yordam beradi. Hozirgi kunda sun'iy intellekt turli sohalarda keng qo'llanilib, jamiyat rivojlanishida muhim o'rin tutmoqda.

XXI asr texnologiyalar asri hisoblanadi. Chunki hozirgi davrda kompyuter texnologiyalari, internet, robototexnika, nanoteknologiya va raqamli tizimlar jadal rivojlanmoqda. Ilm-fan yutuqlari tufayli insonlar uzoq masofalar bilan tez aloqa qilish, murakkab hisob-kitoblarni bajarish va katta hajmdagi ma'lumotlarni saqlash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Zamonaviy texnologiyalar ishlab chiqarish, transport, tibbiyot, ta'lim va iqtisodiyot sohalarida keng qo'llanilmoqda. Bu esa jamiyat taraqqiyotini tezlashtirib, insonlarning yashash darajasini oshirmoqda.

Sun'iy intellekt — bu kompyuter va dasturlarning inson fikrlashiga o'xshash tarzda ishlash qobiliyatidir. Sun'iy intellekt yordamida kompyuterlar ma'lumotlarni tahlil qiladi, xulosa chiqaradi va mustaqil qaror qabul qiladi. Sun'iy intellekt texnologiyasi mashinani o'qitish, neyron tarmoqlar, robototexnika va avtomatlashtirilgan tizimlarga asoslanadi. Bu texnologiyalar yordamida kompyuterlar tajriba orttiradi va vaqt o'tishi bilan yanada aqlli bo'lib boradi.

Sun'iy intellektning axborot texnologiyalaridagi o'rni ham juda katta ahamiyat bo'lmoqda. Bugungi kunda telefonlar, kompyuterlar va internet xizmatlarida sun'iy intellekt keng qo'llanilmoqda. Masalan, ovoz orqali ishlaydigan yordamchilar, tarjima dasturlari, qidiruv tizimlari va chat-botlar sun'iy intellekt asosida ishlaydi. Sun'iy intellekt yordamida katta hajmdagi ma'lumotlar tez tahlil qilinadi. Bu esa ishni tezlashtiradi va inson xatolarini kamaytiradi. Shuningdek, sun'iy intellekt xavfsizlik tizimlarida ham qo'llanilib, ma'lumotlarni himoya qilishga yordam beradi.

Tibbiyot sohasida sun'iy intellekt juda katta ahamiyatga ega. Zamonaviy dasturlar kasalliklarni aniqlash, rentgen va tahlil natijalarini tekshirish hamda davolash usullarini tanlashda shifokorlarga yordam beradi. Ba'zi robotlar murakkab operatsiyalarni ham bajarishi mumkin. Bu esa inson hayotini saqlab qolishda muhim rol o'ynaydi. Sun'iy intellekt yordamida kasalliklarni erta aniqlash mumkin bo'lib, bu davolanish imkoniyatini oshiradi. Sun'iy intellekt dorilarni yaratishda ham muhim rol o'ynaydi. Ilgari yangi dori ishlab chiqish uchun ko'p vaqt va mablag' kerak bo'lgan. Hozir esa sun'iy intellekt yordamida minglab kimyoviy moddalarning ta'siri kompyuter orqali tekshiriladi. Natijada yangi dorilarni yaratish jarayoni tezlashadi.

Bundan tashqari, sun'iy intellekt bemorlarni masofadan turib davolash imkonini ham beradi. Hozirgi kunda onlayn maslahatlar, aqlli tibbiy qurilmalar va mobil ilovalar orqali shifokorlar bemorlarning sog'ligini nazorat qilishi mumkin. Masalan, yurak urishi, qon bosimi yoki qand miqdorini o'lchaydigan qurilmalar ma'lumotni avtomatik ravishda shifokorga yuboradi. Bu esa kasalliklarning oldini olishda juda foydalidir. Sun'iy intellekt shifoxonalarda ham ish jarayonini yengillashtirmoqda. Bemorlar haqidagi ma'lumotlar kompyuterda saqlanadi, navbatlar avtomatik boshqariladi va kerakli ma'lumotlar tez topiladi. Bu esa vaqtni tejaydi va xatolarni kamaytiradi. Kelajakda sun'iy intellekt tibbiyotda yanada keng qo'llanilishi kutilmoqda. Aqlli robot-shifokorlar, avtomatik tashxis tizimlari va individual davolash usullari paydo bo'lishi mumkin. Bu esa inson umrini uzaytirish va kasalliklarni kamaytirishga yordam beradi.

Ta'lim sohasida ham sun'iy intellekt keng foydalanilmoqda. Onlayn darslar, elektron kitoblar, test tizimlari va aqlli o'quv dasturlari o'quvchilarga bilim olishni osonlashtiradi. Sun'iy intellekt har bir o'quvchining bilim darajasini aniqlab, unga mos topshiriqlar beradi. Bu esa ta'lim sifatini oshiradi va o'quvchilarning bilimini mustahkamlaydi.

Kelajakda sun'iy intellekt yanada rivojlanishi kutilmoqda. Aqlli robotlar, haydovchisiz mashinalar, aqlli uylar va aqlli shaharlar paydo bo'lishi mumkin. Sun'iy intellekt inson hayotini yanada qulay qiladi, lekin undan to'g'ri foydalanish juda muhim. Chunki texnologiyadan noto'g'ri foydalanish muammolar ham keltirib chiqarishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ilm-fan yangiliklari ichida sun'iy intellekt eng muhim yutuqlardan biridir. U inson hayotini yengillashtiradi, vaqtni tejaydi va turli sohalarda samaradorlikni oshiradi. Kelajakda sun'iy intellekt insoniyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri bo'lib qoladi.

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Artificial Intelligence: A Modern Approach – Stuart Russell, Peter Norvig.
2. UNESCO materiallari.
3. World Health Organization hisobotlari.
4. OpenAI tadqiqotlari.
5. Microsoft texnologiya hisobotlari.
6. Ziyonet.uz ta’lim portali.
7. Wikipedia.org internet ensiklopediyasi.

